

Original Article

ฉบับที่ ๗

ระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

วิรัช เกียรติเมธा

อนันต์ อัครสุวรรณกุล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตัวรั้ง

บทคัดย่อ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัดและการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจังหวัดต่าง โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) และปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) งานประจำ การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ดำเนินการพัฒนาระบบไปแล้ว 1) ขั้นทำเกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผล 2) การพัฒนาระบบสารสนเทศรองรับการติดตามกำกับและประเมินผล 3) การนำระบบติดตามกำกับและประเมินผลไปใช้ในการบริหารจัดการ ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก คุณผู้บริหารและนักวิชาการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจำนวน 5 กลุ่ม รวม 10 คน และการประชุมปฎิบัติการโดยใช้เทคนิคการประชุมระดมความคิดเพื่อสร้างอนาคตร่วม 2 กลุ่ม รวม 27 คน ผลการวิจัยพัฒนาคือ มีเกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผล แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงาน/โครงการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ และส่วนการประเมินผลตามตัวชี้วัดคุณภาพที่เปลี่ยนไปตามยุทธศาสตร์ โดยมีความสำเร็จ 5 ระดับ การพัฒนาระบบสารสนเทศสามารถใช้ในการติดตามกำกับและประเมินผล 4 ระดับ คือ 1) ระดับ เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ 2) ระดับกลยุทธ์ 3) ระดับโครงการ ซึ่งสามารถติดตามกำกับ ระดับปัจจัยนำเข้า ผลผลิตตามกิจกรรมหลัก และผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และ 4) ระดับความสำเร็จการปฏิบัติงานของกลุ่มงานและระดับบุคคล การนำระบบติดตามกำกับและประเมินผลไปใช้โดยมี โครงการสร้างขององค์กรเพิ่มเติมจากคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด คือ คณะกรรมการวางแผนและประเมินผล คณะกรรมการติดตามกำกับและประเมินผลและคณะกรรมการทำงาน ประสานการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งจะมีหน้าที่ติดตามกำกับและประเมินผลและทำงาน แต่ละชุดจะต้องทำงานเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นว่าระบบติดตามกำกับและประเมินผลมีความจำเป็น และเหมาะสมเพียงพอในการนำมาประยุกต์ใช้ในกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิรูประบบราชการและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

คำสำคัญ: การติดตามกำกับ, การประเมินผล, ระบบสุขภาพ

บทนำ

(พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) และการกระจายอำนาจจากการจัด

จากการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ในช่วง
แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙

บริการสุขภาพไปสู่ท้องถิ่น ส่งผลให้กระทรวงสาธารณสุข
ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้าง บทบาท และภารกิจในทุก

ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับของจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานลดความซ้ำซ้อนของการกิจ รวมทั้งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศในราชกิจจานุเบบมา เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545 โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประกอบด้วย 1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพในเขตพื้นที่จังหวัด 2) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด 3) กำกับ ดูแล ประเมินผลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัดเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ และมีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ 4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย⁽¹⁾ และพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลลัมฤทธิ์ ต่อการกิจของรัฐให้ส่วนราชการปฏิบัติตั้งต่อไปนี้ (1) ก่อนจะดำเนินการตามการกิจให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอนเป้าหมายของภารกิจผลลัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสามารถสำเร็จของภารกิจ (3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่กลุ่มพัฒนาระบบบริหารสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด⁽²⁾ และมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน ปี 2551 กล่าวถึง การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือน สามัญให้คำนึงถึง ระบบคุณธรรม โดยมีสาระที่สำคัญเกี่ยวกับการประเมินผล คือ การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการให้ประจำชื่อ อีก แก่ ข้าราชการต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมโดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ ความประพฤติ และจะนำความคิด

เห็นทางการเมืองหรือการลังกัดพรดรรคการเมืองมาประกอบการพิจารณาได้⁽³⁾

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาใช้อย่างจริงจัง โดยแนวทางหนึ่งที่ดำเนินการคือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการซึ่งต้องใช้เครื่องมือต่างๆ หลายรูปแบบ เช่น การพัฒนาระบบ IT การจัดการความรู้ การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการบริการจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการกระบวนการและ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ⁽⁵⁾ เป็นเครื่องมือที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความสำคัญโดยมีหน้าที่ของคำรับรองการปฏิบัติราชการสูงที่สุด คือร้อยละ 20 ในปีงบประมาณ 2551⁽⁵⁾

สำหรับปีงบประมาณ 2551 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้ง เป็นหนึ่งใน 8 หน่วยงานของส่วนราชการ นำร่องระดับจังหวัดที่นำการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้ในการลั่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานจัดบริการให้มีคุณภาพและเกิดความพึงพอใจแก่ประชาชนผู้มารับบริการ⁽⁴⁾ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้ง ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ ระยะ 4 ปี (2551-2554) ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และได้วิเคราะห์องค์กรของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพบจุดอ่อนเกี่ยวกับการแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ขาดความเชื่อมโยงให้เป็นระบบระหว่างการองค์ประกอบต่าง ๆ ของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ

ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้ง และการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะใช้เป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่เน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมจากการประจัดโดยวิธีการล้มภายน์เจาะลึก (In-depth Interview) และการประชุมปฏิบัติการโดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิด เพื่อพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผล การพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนการพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด และส่วนการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการบริหารของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย นายแพทย์ 9 ด้านเวชกรรมป้องกัน นักวิชาการสาธารณสุข 9 ด้านส่งเสริมพัฒนา หัวหน้ากลุ่มงาน /หัวหน้างาน และผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างาน โดยการร่วมวิเคราะห์ปัญหาในการบริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพประจำปีปีงบประมาณ 2550 และพบว่ามีจุดอ่อนในการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ จึงได้ร่วมกันพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำเกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพ

ผู้วิจัยและคณะกรรมการบริหารของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้ง ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานแบบมุ่งผลลัมฤทธิ์ และการประเมินผลการปฏิบัติ

ราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร) และจัดทำแนวทางการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัดนำเสนอต่อการประชุมหัวหน้ากลุ่มงาน/งาน ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประจำเดือนมีนาคม 2550

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาระบบสารสนเทศองรับระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

ผู้วิจัยดำเนินการร่วมกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์ สาธารณสุข ดังนี้คือ 1) ศึกษาความต้องการข้อมูลข่าวสาร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล และความพร้อมของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 2) ออกแบบและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ทดสอบระบบโดยผู้ใช้งานภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และปรับปรุงระบบจนสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างครบถ้วน 4) จัดทำคู่มือและอบรมผู้ใช้งานโดยการจัดประชุมปฏิบัติการให้กับผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการ และผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ทุกคน 5) ประเมินผลการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

ขั้นตอนที่ 3 การนำระบบติดตามกำกับและประเมินผลมาใช้งาน

คณะกรรมการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการติดตามกำกับและประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลและระบบสารสนเทศที่ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีการกำหนดขั้นตอนและแนวทางร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินผลมาใช้ในการบริหารจัดการ

ให้กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์ สาธารณสุข รวบรวมผลการประเมินผลการดำเนินงานประจำปี ภายในวันที่ 30 สิงหาคม 2551 เพื่อส่งมอบให้คณะกรรมการ

บริหารได้ใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนขั้นประจำปี

2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

นำเสนอรูปแบบการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพ เพื่อให้คณะผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุข เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข หัวหน้ากลุ่มงาน/งาน และนักวิชาการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พิจารณาความเหมาะสม ของระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด เพื่อสรุปบทเรียนและปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น มีขั้นตอนการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้ ประชากรคือ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตัวรัง กลุ่มตัวอย่าง แยกตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 5 กลุ่ม รวม 10 คน ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบงานแผนงาน กลุ่มพัฒนา_yuthicsاستر์สาธารณสุข 1 คน ผู้รับผิดชอบงานงบประมาณ และเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี 2 คน นักวิชาการผู้รับผิดชอบโครงการ 3 คน หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างาน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน 1 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้เทคนิคการประชุมระดมแนวคิดเพื่อสร้างอนาคตต่อไป (Future Search Conference: FSC) จำนวน 2 กลุ่ม รวม 27 คน ประกอบด้วย กลุ่มหัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างาน 15 คน กลุ่มประธานและเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ คณะทำงานประสานงานยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบสุขภาพ 6 คณะ ๆ ละ 2 คน รวม 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อทราบความเป็นไปได้ของการทำหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะทำงานในการติดตามกำกับและประเมินผล ความเหมาะสมของเกณฑ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่

ใช้การติดตามกำกับและประเมินผล รวมทั้งการรับฟังปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาดีความ จำแนกเป็นหมวดหมู่และเรียงเรียงเป็นข้อสรุปเพื่อประเมินความสามารถของระบบติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผลการศึกษา

1. การพัฒนา ระบบการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตัวรัง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตัวรัง ได้จัดให้มีเกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผล โครงสร้างขององค์กรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามกำกับและประเมินผล ดังนี้

1.1 เกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) การติดตามกำกับการดำเนินงานแผนงาน/โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ 2) ผลลัพธ์การดำเนินงานตามตัวชี้วัดตุ่ยประสงค์และเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 เกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ดำเนินการเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เกณฑ์การวัดผลผลิต (output) ของโครงการ แบ่งระดับของการวัดผลแบบ 5 ระดับ ตามแนวทางการประเมินผลของสำนักงานพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ดังนี้ ระดับที่ 1 ยังไม่ได้ดำเนินการ ระดับที่ 2 บรรลุตามเป้าหมายน้อยกว่า ร้อยละ 50 ระดับที่ 3 บรรลุตามเป้าหมาย ระหว่างร้อยละ 51-79 ระดับที่ 4 บรรลุตามเป้าหมาย มากกว่าร้อยละ 80 ระดับที่ 5 บรรลุตามเป้าหมาย ร้อยละ 100 และสามารถดำเนินการด้วยต้นทุนที่ต่ำหรือเป็นการคิดค้น

นวัตกรรม

ส่วนที่ 2 เกณฑ์การวัดผลลัพธ์ (outcome) ของโครงการ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายของวัตถุประสงค์ของโครงการกับผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ยังไม่ได้ประเมินผล ระดับที่ 2 บรรลุตามวัตถุประสงค์น้อยกว่าร้อยละ 50 ระดับที่ 3 บรรลุตามวัตถุประสงค์ระหว่างร้อยละ 51-79 ระดับที่ 4 บรรลุตามวัตถุประสงค์มากกว่าร้อยละ 80 และระดับที่ 5 บรรลุตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 100 และสามารถดำเนินการด้วยต้นทุนที่ต่ำหรือเป็นการคิดคันนวัตกรรม

1.1.2 เกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการ มีการกำหนดตัวชี้วัดเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ตามนโยบายการตรวจราชการและนิเทศงานของกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้จัดทำเป็นคำรับรองการปฏิบัติราชการของเครือข่ายบริการสุขภาพ และผ่านการพิจารณาเห็นชอบของผู้เกี่ยวข้อง ทุกระดับ แบ่งเป็น 5 ระดับคือ ระดับที่ 1 ผลงานต่ำที่สุด ระดับที่ 2 ผลงานค่อนข้างต่ำ ระดับที่ 3 ผลงานปานกลาง ระดับที่ 4 ผลงานดี ระดับที่ 5 ผลงานดีมาก

ในการจัดทำ KPI Template ใช้ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายของกระทรวงฯ หรือสถานการณ์ปัจจุบัน ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง แล้วแบ่งสเกล ออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆ กัน ตามความยากง่ายและความท้าทายในการปฏิบัติงาน

1.2 ระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพ

ผลการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามกำกับและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบบริหารสารสนเทศสำหรับการบริหารยุทธศาสตร์ และระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ มีราย

ละเอียด ดังนี้

1.2.1 ระบบสารสนเทศสำหรับการบริหารยุทธศาสตร์ พัฒนาโดยเจ้าหน้าที่กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณะ เป็นโปรแกรมประยุกต์ (Web base Application) สามารถเรียกใช้ผ่านระบบ Internet มีลักษณะเป็น Open source โดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ PHP และใช้ฐานข้อมูล MySQL มีความสามารถในการใช้สารสนเทศในการติดตามกำกับและประเมินผลการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ดังนี้

1) การติดตามกำกับและประเมินผลระดับเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ ผู้ใช้งานสามารถเลือกตัวชี้วัดในแต่ละเป้าประสงค์และดูรายละเอียดด้วยกราฟเส้น เพื่อเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายกับผลการดำเนินงาน รายปี ดังรูปที่ 1

2) การติดตามกำกับและประเมินผลระดับกลยุทธ์ เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานในแต่ละปี โดยระบบสารสนเทศจะนำเสนอข้อมูลระดับความล้ำเร็วในการรวมในแต่ละกลยุทธ์ด้วยมิติ เอฟเฟกต์ ดังรูปที่ 2

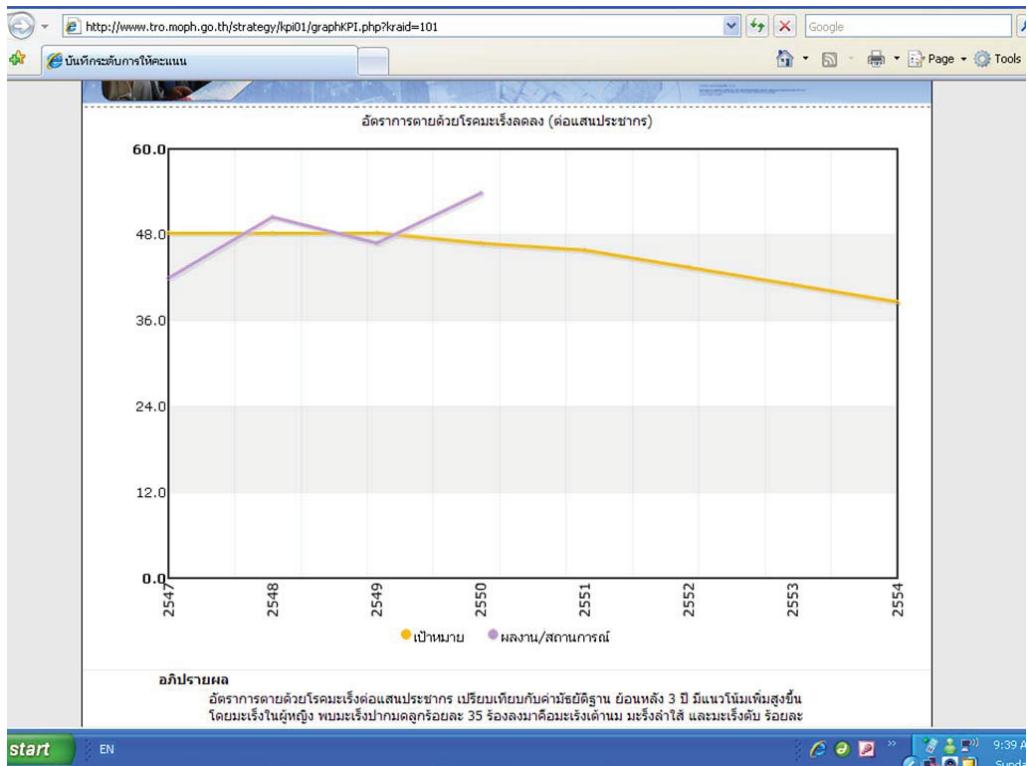
ผู้ใช้งานสามารถดูรายละเอียดของผลการดำเนินงานในแต่ละตัวชี้วัดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังรูปที่ 3

3) การติดตามกำกับและประเมินผลระดับโครงการ ผู้ใช้งานสามารถเลือกโครงการตามกลุ่มงาน และเลือกประเภทของโครงการในห้องนักงานยุทธศาสตร์ ระบบจะแสดงรายชื่อโครงการของกลุ่มงานและระดับความล้ำเร็ว ดังรูปที่ 4

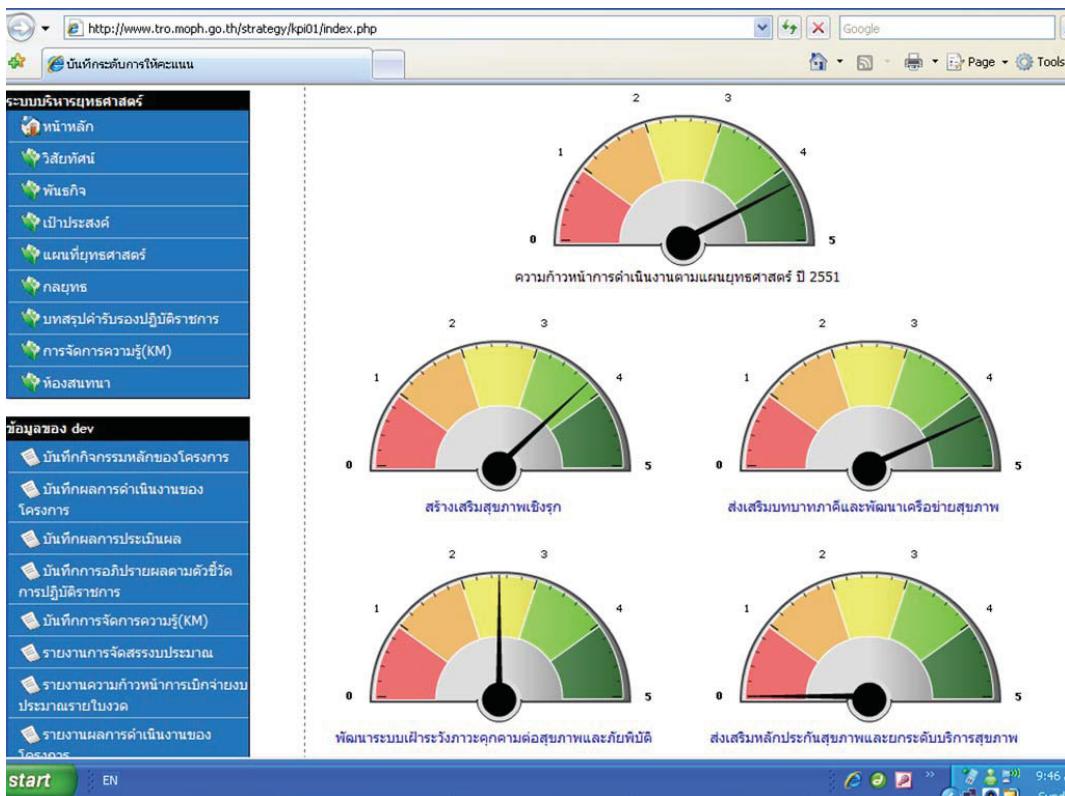
สำหรับการติดตามกำกับและประเมินผลโครงการสามารถพิจารณาได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ระดับปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการระบบสามารถนำเสนอบรรณาณ์ที่ได้รับจัดสรร และความก้าวหน้าในการเบิกจ่าย

ระดับที่ 2 ระดับผลผลิต (Output) ของโครงการระบบสามารถนำเสนอค่าเฉลี่ยของระดับความล้ำเร็วของการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการ โดยผู้ใช้งานสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนของกิจกรรม

รูปที่ 1 เปรียบเทียบเป้าหมายและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์

รูปที่ 2 ระดับความสำเร็จตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ

ระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

หน้าจอแสดงผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ ประจำปี 2551

ลำดับที่	โครงการ	ผู้ชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงาน	ระดับความสำเร็จ	อภิปรายผล	เข้ามาพำนัก
1	101.โครงการยอมรับสิ่งเสริมการออกค่าล่วงกำหนดและแบ่งบันทึกสำหรับส่วนต่อไป	ร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมแบ่งบันทึกสำหรับส่วนต่อไป	80	100	4	เจ้าหน้าที่ทุกคนเป็นมือก้าวสำหรับสิ่งเสริม และร่วมแบ่งบันทึกในช่วงของการแบ่งบันทึกนี้ แม้จะมีเจ้าหน้าที่ร้อยละ 87 ที่มีสุขภาพและภาระทางกายภาพมากกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ รักษาพยาบาล	06:งานส่งเสริม สุขภาพและรักษาพยาบาล
2	104.โครงการสนับสนุนการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอลล์	ร้อยละของการดำเนินงานตามกระบวนการนี้ที่มีใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	60	90	4		06:งานส่งเสริม สุขภาพและรักษาพยาบาล
3	105.โครงการเครือข่าย To Be N.1 Friend Corner	ร้อยละของโรงเรียนที่ผ่านการอบรมโครงการมีการจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นตามเกณฑ์ที่	100	100	5	แผนนี้ To be number one ในโรงเรียนที่มีการจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น มีการดำเนินการและมีแผนการดำเนินงานที่เกิดความต้องการ เช่นเดียวกัน แต่แผนนี้ To be number one ในหมู่ชนบทมีการจัดตั้งศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นที่มีการดำเนินงานและสนับสนุนสำหรับเด็กและเยาวชน 15 รายคน และอีก 2 หมู่บ้านที่มีการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ของสำนักงานสุขภาพจิต ส่วนโครงการ To Be Number One กรมสุขภาพจิต ส่วนบุคคลนิยามของแต่ละสถาบันจะต้องมีการส่งเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้บรรลุตามเกณฑ์เพื่อให้ข้อมูลในอัตราเรื้อรังที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ค่าทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เพื่อติดต่อ	06:งานส่งเสริม สุขภาพและรักษาพยาบาล
4	107.โครงการสนับสนุนสิ่งที่ดี สร้างสรรค์สุขภาพจิตครอบครัว	ร้อยละของครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพจิตครอบครัว	80	82	5		06:งานส่งเสริม สุขภาพและรักษาพยาบาล
5	107.โครงการสนับสนุนสิ่งที่ดี สร้างสรรค์สุขภาพจิตครอบครัว	ผู้ป่วยที่พยาบาลนัดรับด้วยการโทรจากที่บ้านไม่ถึง 10 ราย	0	0			06:งานส่งเสริม สุขภาพและรักษาพยาบาล

รูปที่ 3 รายละเอียดการดำเนินงานของยุทธศาสตร์

รายงานระดับความสำเร็จการดำเนินงานของโครงการความมั่นคงทางสุขภาพ ประจำปี 2551
หน่วยงาน 04:งานพัฒนาบุคลากรและอุปกรณ์ภาครัฐ

ลำดับที่	โครงการ	จำนวนเงินรวม	เบิกจ่าย	รับรอง	Output	OutCome
1	204.โครงการพัฒนารูปแบบศูนย์บริการแพทย์ที่บ้านจังหวัดเชียงใหม่	86,600.00	86,600.00	100.00	4.33	5.00
2	604.โครงการส่งเสริมพัฒนาศูนย์การอบรมศูนย์ศึกษาเรียนรู้สิ่งเรียนสุขภาพและป้องกันโรคในหมู่บ้าน จังหวัดเชียงใหม่	118,632.00	65,676.00	55.36	4.00	0.00
3	605.โครงการประชาสัมพันธ์สำหรับสุขภาพและป้องกันโรคปี 51	0.00	0.00		0.00	0.00
	รวมทั้งหมด					

รูปที่ 4 รายชื่อโครงการและระดับความสำเร็จจำแนกตามกลุ่มงาน

ทั้งหมดของโครงการ

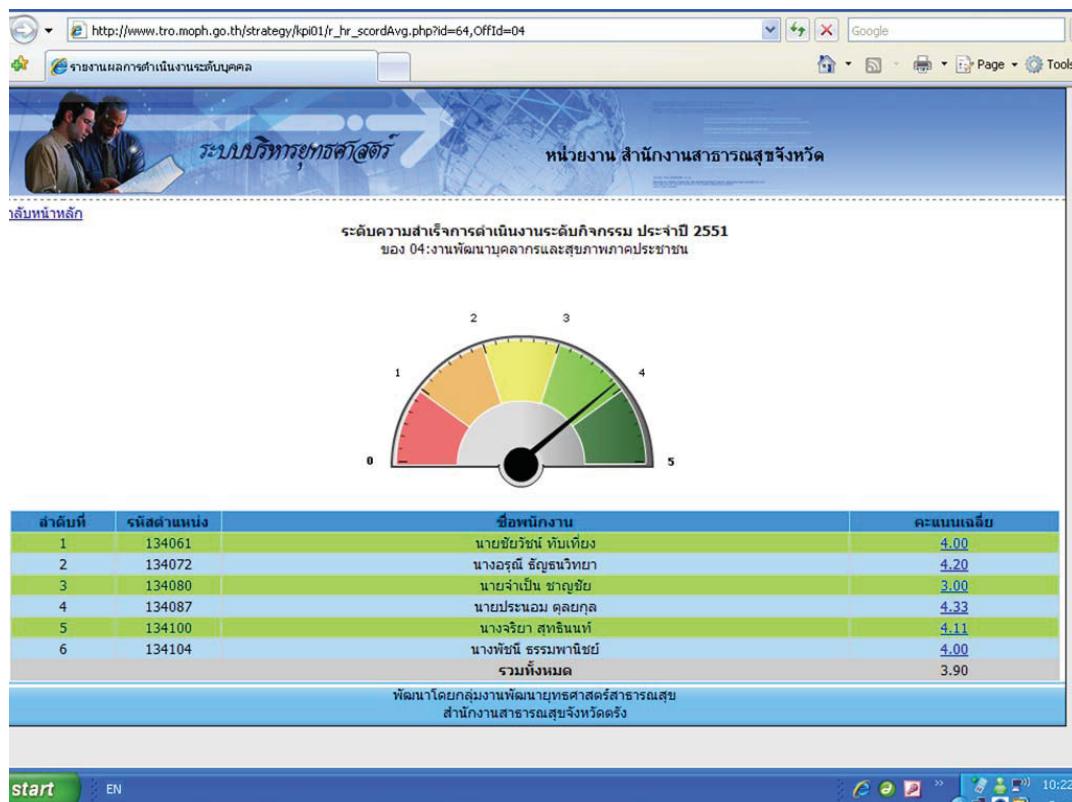
ระดับที่ 3 ระดับผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินผลวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยระบบสามารถนำเสนอค่าเฉลี่ยผลลัพธ์ของโครงการ และสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมในแต่ละวัตถุประสงค์ของโครงการ

4) ติดตามความก้าวหน้าระดับความสำเร็จของกลุ่มงานหรือแผนงานและระดับบุคคล โดยระบบสามารถนำเสนอค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนที่สังกัดในกลุ่มงานหรือแผนงาน และนำเสนอค่าเฉลี่ยความสำเร็จในภาพรวมของ กลุ่มงานหรือแผนงานและระบบสามารถดูในรายละเอียดตัวชี้วัดรายบุคคล ดังรูปที่ 5-6

1.2.2 ระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการ

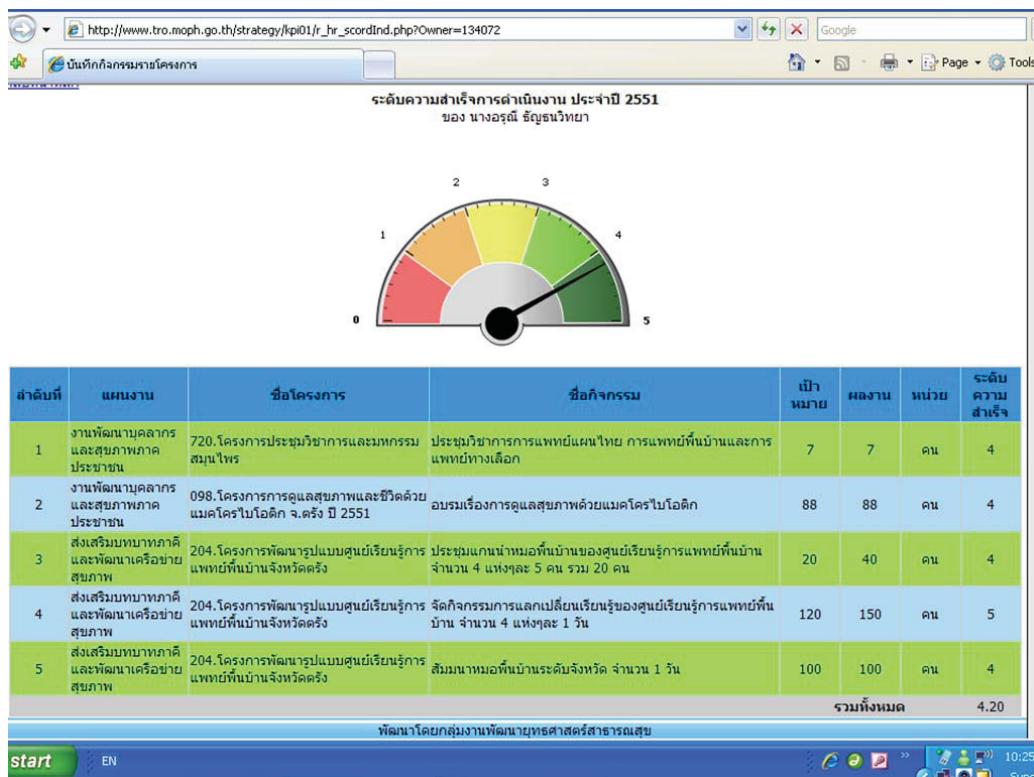
ปฏิบัติราชการ เป็นการถ่ายทอดตัวชี้วัดวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์สู่เป้าหมายระดับองค์กร ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้จัดให้มีการลงนามคำรับรองการปฏิบัติราชการของเครือข่ายบริการสุขภาพทุกปี และได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการปฏิบัติงานในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ และระบบสามารถนำเสนอผลการดำเนินงานในแต่ละตัวชี้วัด รายเดือน จำแนกในภาพรวมของจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และสถานบริการ ดังรูปที่ 7

การติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานรายตัวชี้วัดที่ผ่านการตรวจสอบและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และมีข้อเสนอแนะจากผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดระดับจังหวัด สามารถเรียกใช้ระบบสารสนเทศ โดยมีรายละเอียดของตัวชี้วัด ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบระดับอำเภอ การอภิปรายผล มาตรการ

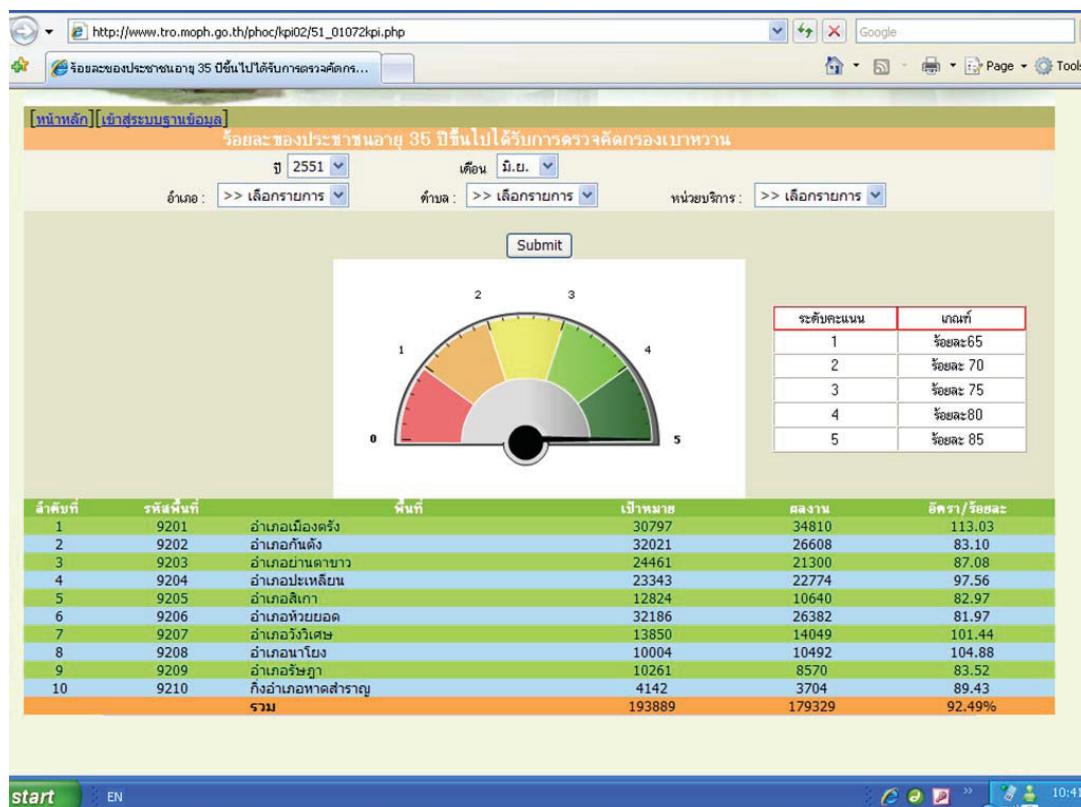

รูปที่ 5 ค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จการปฏิบัติงานระดับกลุ่มงานและระดับบุคคล

ระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด

รูปที่ 6 รายละเอียดคัดบัญชีของกิจกรรมที่รับผิดชอบของบุคลากรรายบุคคล

รูปที่ 7 ผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของเครือข่ายบริการสุขภาพ

ที่ได้ดำเนินการ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1.3 โครงสร้างขององค์กร

โครงสร้างขององค์กรที่ได้แต่งตั้ง โดยผ่านการพิจารณาร่วมกัน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

1) ระดับบริหาร เป็นการตัดสินใจเพื่ออำนวยการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ระดับหัวหน้าส่วนราชการ คือคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

2) ระดับวิชาการ เป็นการวิเคราะห์และนำเสนอทางเลือกในการตัดสินใจ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมพัฒนา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน และผู้รับผิดชอบงานแผนงานของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาล ทุกแห่ง

3) ระดับปฏิบัติการติดตามกำกับและประเมินผล โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้าและผู้ช่วยหัวหน้า กลุ่มงาน/หัวหน้างานภายใต้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด แบ่งออกเป็น 2 ชุด เพื่อติดตามกำกับและประเมินผล

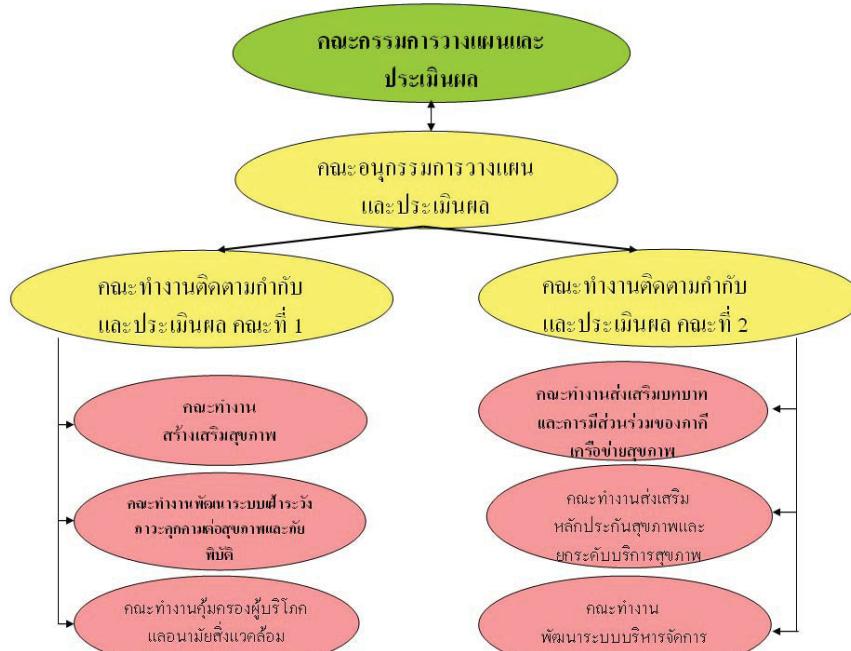
ชุดละ 3 ยุทธศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามกำกับและประเมินผล และให้ความเห็นต่อการประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล โดยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ทั้งสามารถระดับจะปฏิบัติหน้าที่มีความสัมพันธ์กัน ดังรูปที่ 8

2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทราบความเป็นไปได้ของการทำหน้าที่ของคณะกรรมการคณะกรรมการจะทำการติดตามกำกับและประเมินผล ความเหมาะสมของเกณฑ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ติดตาม กำกับและประเมินผล จากสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างองค์กร

คณะกรรมการบริหารและนักวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าการประสานและการบูรณาการแผนงาน/โครงการภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยังมีปัญหา ไม่มีความเอกภาพ ช้าช้อน ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับสถานบริการโดยไม่จำเป็น แต่หากใช้การประสานงานในเวทีการประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล

รูปที่ 8 โครงสร้างขององค์กรในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

ซึ่งมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง ไม่สามารถพิจารณาในรายละเอียดที่จะทำให้มีการบูรณาการร่วมกันได้ จึงได้เสนอให้มีคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการของแต่ละหน่วยงาน คือ กลุ่มงาน/งานภายในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ผู้รับผิดชอบงานยุทธศาสตร์และสารสนเทศของสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ/โรงพยาบาลทุกแห่งร่วมเป็นกรรมการและให้ประชุมเป็นประจำทุกเดือนเพื่อพิจารณารายละเอียดการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ และนำเสนองานต่อคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลเพื่อพิจารณาตัดสินใจในเชิงบริหารจัดการต่อไป

ควรประสานงานในแนวราบเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ประสานงานกัน โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ในแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อให้มีการประสานและบูรณาการแผนงาน/โครงการและติดตามนิเทศงานเฉพาะกิจร่วมกัน

แต่สำหรับการติดตามกำกับและประเมินผล โดยเฉพาะแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการโดยกลุ่มงาน/งานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกันและหัวหน้ากลุ่มงาน เห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่จะให้มีคณะกรรมการติดตาม กำกับและประเมินผล โดยแบ่งยุทธศาสตร์เป็น 2 กลุ่ม และให้มีคณะกรรมการติดตาม กำกับในแต่ละกลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน และผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมพัฒนา เป็นหัวหน้าทีม และแบ่งหัวหน้ากลุ่มงาน/งานและผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน/งานออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อเป็นคณะกรรมการของแต่ละทีมดังกล่าว

โดยความเป็นไปได้ในการทำงานร่วมกัน ให้มีการจัดทำปฏิทินการประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความพร้อมเพียง แต่สำหรับการประชุมคณะกรรมการ ที่นี่ ให้มีการประสานงานกันแบบไม่เป็นทางการเพื่อประชุมหารือหรือปฏิบัติการร่วมกัน และนำเสนอความก้าวหน้าในการประชุม

คณะกรรมการวางแผนและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านเกณฑ์ในการติดตามกำกับและประเมินผล

คณะกรรมการและนักวิชาการ ได้ร่วมกันหาแนวทางการประเมินผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานพัฒนาระบบราชการ (กพร.) และแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติราชการและการเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัติ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เห็นว่าการประเมินผลทั้ง 2 ส่วนคือ เกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ และเกณฑ์การดำเนินงานตามตัวชี้วัดมีความเหมาะสม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินผล

2.3 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการและนักวิชาการมีความเห็นว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้อง มีจุดแข็งในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการติดตามกำกับและประเมินผล เพราะมีทีมโปรแกรมเมอร์ ที่สามารถพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ขึ้นใช้งานได้เอง และระบบสารสนเทศที่มีอยู่ก็มีความครอบคลุมเพียงพอในการใช้ติดตามกำกับและประเมินผลงานได้ แต่ควรเพิ่มการอบรมให้กับผู้เกี่ยวข้อง ให้มีทักษะการใช้งานครอบคลุมทุกคน

วิจารณ์

การพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ดำเนินการได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ๆ ระดับประเทศคือ การพัฒนาระบบราชการ การปฏิรูประบบสุขภาพ การดำเนินการพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 คือการปฏิบัติราชการแบบมุ่งผลลัพธ์ และการ

มุ่งให้มีการจัดระบบในการประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลฯ ในครั้งนี้ มีความสอดคล้องและ ต่อเนื่องจากการพัฒนากระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบสุขภาพของจังหวัดตรัง พ.ศ. 2550 - 2554 ของอนันต์ อัครสุวรรณกุล⁽⁶⁾ และโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนงบประมาณแบบมุ่งผลงานตามแผนยุทธศาสตร์และการคำนวณต้นทุนผลผลิตของกรมส่งเสริมสหกรณ์⁽⁷⁾

ซึ่งได้พัฒนาขั้นตอนของกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ ตั้งแต่การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การวางแผนยุทธศาสตร์ การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และการควบคุมกำกับและการประเมินผล แต่พบว่าการประเมินผลสามารถดำเนินการได้เพียงการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ ยังขาดส่วนของการบริการแผนงาน/โครงการ โดยเฉพาะการแปลงผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ไปเป็นระดับความสำเร็จ 5 ระดับ เพื่อความสะดวกในการติดตาม กำกับและประเมินผล ในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาต่ออย่างครบถ้วนและนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

การพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการติดตาม กำกับและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกับการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการบริหารยุทธศาสตร์ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของอนันต์ อัครสุวรรณกุล และคณะ⁽⁸⁾ ซึ่งได้พัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับบริหารแผนยุทธศาสตร์ถึงขั้นการติดตามแผนงาน/โครงการ แต่ไม่ได้พัฒนาการถ่ายทอดตัวชี้วัดขององค์กรสู่ระดับบุคคล และการประเมินระดับกลุ่มงานและระดับบุคคล และระบบสารสนเทศยังไม่สนับสนุนให้ผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางสามารถเข้าถึงข้อมูลสำหรับการติดตาม กำกับและประเมินผล เท่าที่ควร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลสำหรับการติดตาม กำกับและประเมินผล แบบ

สรุปเพียง 2 ตาราง คือตารางที่ 1 ซึ่งสามารถติดตาม กำกับปัจจัยนำเข้าคืองบประมาณ ผลผลิตคือผลงานตามกิจกรรม และผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และหากผู้บริหารสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปได้ในลักษณะ Drill down และอีกตารางหนึ่ง เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานและระดับบุคคล ซึ่งผู้บริหารดูรายละเอียดถึงผลการดำเนินงานของบุคคลการแต่ละคนว่ารับผิดชอบกิจกรรมอะไร และระดับความสำเร็จเป็นอย่างไร

ระบบสารสนเทศสำหรับการติดตาม กำกับและประเมินผลที่พัฒนาขึ้น มีความครอบคลุมเพียงพอในการใช้ติดตาม กำกับและประเมินผลงานการพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด และคณะผู้บริหารและนักวิชาการมีความพึงพอใจ สอดคล้องกับการศึกษาของ อาภัสรี บัวประดิษฐ์⁽⁹⁾ ซึ่งพบว่าการใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ PHP และฐานข้อมูล MySQL ในการพัฒนาระบบสารสนเทศสำรับและคลังยาโรงพยาบาล มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก และสามารถนำไปใช้ในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมชัย ศรีทับทิม⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า การจัดระบบสารสนเทศไว้อย่างถูกต้องเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถค้นหาและนำเสนอข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้ทันที สำหรับการประเมินประสิทธิภาพด้านความคุ้มค่าและความพึงพอใจในการใช้โปรแกรมอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาระบบติดตาม กำกับและประเมินผล การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนาระบวนการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพของจังหวัดตรัง พ.ศ. 2550-2554 ของอนันต์ อัครสุวรรณกุล⁽⁶⁾ ซึ่งมีการพัฒนาต่อยอดและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังได้

ข้อเสนอแนะ

1. ในสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ระบบราชการต้องปรับเปลี่ยนการทำงานแบบมุ่งผลลัมภ์ที่ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องประกาศนโยบายที่ชัดเจนในการนำระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานมาใช้ในองค์กรอย่างจริงจัง

2. ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นขององค์กรต้องมีความสามารถในการกำหนดผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลได้และมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ขององค์กรและจะต้องสร้างความเข้าใจและตอกย้ำกับผู้รับผิดชอบงานไว้ตั้งแต่ต้นก่อนที่จะนำระบบสารสนเทศมาใช้สำหรับการติดตามกำกับและประเมินผล

3. หน่วยงานภาครัฐ น่าจะพิจารณาการระบบสารสนเทศเพื่อการติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรอง ไปประยุกต์การใช้งานในหน่วยงานได้ เพราะระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมา มีลักษณะเป็น open source และได้ออกแบบให้ใช้ได้กับองค์กรทั่วไป โดยผู้ดูแลระบบ (Administration) สามารถกำหนดรหัสมาตรฐานให้เหมาะสมกับองค์กรที่จะนำไปใช้ หรือจะพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ในการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการติดตามกำกับและประเมินผล มาใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง หรือการจัดสิ่งตอบแทนให้กับบุคลากร ตามระดับความสำเร็จการปฏิบัติงานนั้น ควรพิจารณาเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น ซึ่งคาดว่าในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ควรพิจารณาด้านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งไม่สามารถบันทึกเข้าสู่ระบบสารสนเทศ หรือไม่สามารถประเมินผลระดับความสำเร็จตรง ๆ ได้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ระบบติดตามกำกับและประเมินผลบันทอนข้อมูลกำลังใจของบุคลากร

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารและนักวิชาการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตั้งทุกท่าน ที่กรุณามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับจังหวัด และขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำงานเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มพัฒนาบุทยุทธศาสตร์สาธารณะสุขที่ได้อุทิศเวลาในการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการติดตามกำกับและประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นตอนหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันพระบรมราชชนก. บทบาทแนวทางการดำเนินงานพัฒนากำลังคนระดับจังหวัด. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข; 2546.
- พระราชบัญญัติฯ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 120, ตอนที่ 100 ก. (ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2546).
- สำนักงาน ก.พ. พระราชบัญญัติขาราชการพลเรือน พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ.; 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐปีงบประมาณ พ.ศ. 2550. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ; 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามค่ารับรองการปฏิบัติราชการของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ; 2550.
- อนันต์ อัครสุวรรณกุล. กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพของจังหวัดตั้ง. วารสารวิชาการสาธารณสุข; 2551; 17(6):918-30.
- สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ. โครงการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์และการกำหนดต้นทุนผลผลิตของกรมส่งเสริมสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2546.
- อนันต์ อัครสุวรรณกุล, ชิตาพร แก้วเพ็ง, สมโชค ขาวัญเมือง. การพัฒนาระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการบริหารยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบสุขภาพ. วารสารนโยบายและแผน 2551; 10(1-4).
- อาภัสรี บัวประดิษฐ์. การพัฒนาระบบสารสนเทศแก้ไขค่ารับและคลังยา โรงพยาบาลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต (วิทยานิพนธ์)

- วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ. นนทบุรี : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ; 2545.
10. สมชัย ศรีทับทิม. ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการวางแผนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดสิงห์บุรี(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) แขนงวิชาบริหารการศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2538.

Abstract The Monitoring and Evaluating System of Implementation of Provincial Health System Development

Virach Kietmetha, Anan Akharasuwankul

Office of Trang Provincial Public Health

Journal of Health Science 2008; 17:SVII2017-30.

This research was aimed at developing the monitoring and evaluating system of strategic implementation of provincial health system development and the public hearing of Trang stakeholders by using research and development process (R&D) and participatory action research (PAR). The study was divided into two phases. The first phase, developing the system, consisted of four steps: 1) creating the monitoring and evaluating criteria, 2) developing the information system to serve the monitoring and evaluating process, 3) using the monitoring and evaluating system, and 4) applying the evaluation results into management. The second phase was public hearing of stakeholders. The methods used in this section were in-depth interview of 5 groups of administrators and academics (10 subjects altogether) and Future Search Conference (FSC) of the 2 groups of subjects comprising 27 participants. The findings revealed that the monitoring and evaluating criteria were divided into two parts: the monitoring and evaluating of plan/project implementation under the strategic plan of health system development and the evaluating of objectives and goals indicators with 5 success levels. The developed information system could be used to monitor and evaluate in four levels: 1) strategic goal and objective level, 2) strategy level, 3) project level that could monitor input factors, outputs of major activities and outcomes of project objectives, and 4) success level in working of working groups and individuals. The use of monitoring and evaluating system resulted in having extra organizational bodies in addition to the planning and evaluating committee of Office of Provincial Public Health. The new additional structure comprised the planning and evaluating sub-committee, the monitoring and evaluating committee, and the coordinating committee for implementation of strategic plans. Each committee/sub-committee needed to relate to each other. With reference to public hearing result, the stakeholders viewed that the monitoring and evaluating system was essential and suitable to be applied in the changing circumstances. Moreover, the system was in line with Public Sector Management Quality Award (PMQA).

Key words: monitoring, evaluating, health system